

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น เป็นการศึกษาถึงสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งได้สำรวจความคิดเห็นจากกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการจากการเลือกตั้ง อีกทั้งเป็นการศึกษาถึงแรงจูงใจในการเข้าสู่ตำแหน่ง กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาของผู้แทนข้าราชการครู ตามความคิดเห็นของกรรมการจากการเลือกตั้ง สรุปขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
- 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการโดยตำแหน่ง กับกรรมการจากการเลือกตั้ง เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
- 3) เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเข้าสู่ตำแหน่งกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้แทนข้าราชการครู

5.2 สมมติฐานในการวิจัย

กรรมการโดยตำแหน่งกับกรรมการจากการเลือกตั้งมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกัน

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย

5.3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่เข้าปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2536 ซึ่งประกอบ

ไปด้วย กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 1,072 คน และกรรมการจากการเลือกตั้ง จำนวน 577 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,649 คน

5.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 285 คน และกรรมการจากการเลือกตั้ง จำนวน 230 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 515 คน

5.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ตอน รวมข้อคำถาม 46 ข้อ เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาได้ คิดเป็นร้อยละ 88.74 และเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 82.52 จากนั้นเป็นแบบสอบถามที่ได้รับจากกรรมการโดยตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 83.15 และเป็นแบบสอบถามที่ได้รับจากกรรมการจากการเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 81.74

5.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบ t ค่าเนนการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC+

5.4 สรุปผลการวิจัย

5.4.1 สภาพการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

โดยภาพรวมแล้วคณะกรรมการกลุ่ม เห็นว่ามีการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ อยู่ในระดับ "มาก" เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่ามีการปฏิบัติในระดับ "น้อย" ในสองเรื่อง คือ การกำหนดแนวทางปฏิบัติในการติดต่อประสานงานกับศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการนิเทศการเรียนการสอนโรงเรียนภายในกลุ่มไว้อย่างชัดเจน และการสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการครูภายในกลุ่มที่มีต่อหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ ซึ่งคณะกรรมการกลุ่มกำหนดขึ้น นอกนั้น พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก"

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการโดยตำแหน่งกับกรรมการจากการเลือกตั้งเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่ม โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่เป็นรายข้อ พบว่า

- 1) มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องดังต่อไปนี้
 - (1) การกำหนดแนวปฏิบัติให้ศูนย์วิชาการกลุ่มดำเนินการประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน และ
 - (2) การพิจารณาผลการประเมิน และรายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนซึ่งศูนย์วิชาการกลุ่มดำเนินการเพื่อรายงานต่อหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกครั้ง
- 2) มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องดังต่อไปนี้
 - (1) การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการใช้งบประมาณ ตามแผนงานและโครงการของกลุ่มโรงเรียนที่ศูนย์วิชาการกลุ่มเสนอ
 - (2) การใช้งบประมาณตามแผนงานหรือโครงการของกลุ่มโรงเรียนอย่างเหมาะสม
 - (3) การกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณทางการศึกษา ใช้ในกลุ่มโรงเรียนไว้อย่างเป็นรูปธรรม
 - (4) การกำหนดแนวทางปฏิบัติในการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนภายในกลุ่ม ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนการสอน ซึ่งจัดขึ้นภายในกลุ่มไว้อย่างชัดเจน
 - (5) การแต่งตั้งคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน แต่ละปีการศึกษาไว้อย่างชัดเจน
 - (6) การแต่งตั้งให้มีคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของโรงเรียนภายในกลุ่ม แต่ละปีการศึกษาไว้อย่างชัดเจน
 - (7) การกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ แผนงานและโครงการที่เป็นมาตรฐาน สำหรับการปฏิบัติอย่างแน่นอนตลอดไป และ
 - (8) การกำหนดหลักเกณฑ์ที่ระบุปริมาณและคุณภาพของงาน สำหรับประกอบการพิจารณาความดีความชอบไว้อย่างชัดเจน

นอกนั้นมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4.2 ปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

โดยภาพรวมคณะกรรมการกลุ่ม มีปัญหาในการปฏิบัติงานในระดับ "มาก" เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายด้าน พบว่าปัญหาด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์เป็นปัญหาในการปฏิบัติงานในระดับ "มาก" นอกนั้นเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ "น้อย"

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการโดยตำแหน่งกับกรรมการจากการเลือกตั้งเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโดยภาพรวมพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่าปัญหาการปฏิบัติงานด้านบุคลากรและด้านการจัดการ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มเมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้านมีดังนี้

1) ปัญหาการปฏิบัติงานด้านบุคลากร

สิ่งที่คณะกรรมการกลุ่ม มีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ "มาก" คือ การที่คณะกรรมการกลุ่มต้องทำหน้าที่ปฏิบัติงานทั้งที่โรงเรียน และทำหน้าที่กรรมการกลุ่มด้วย นอกนั้นมีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานในระดับ "น้อย"

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของกรรมการโดยตำแหน่งกับกรรมการจากการเลือกตั้งเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานด้านบุคลากรของคณะกรรมการกลุ่ม พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) คณะกรรมการกลุ่มขาดความรู้ความสามารถที่จะพัฒนางานของกลุ่มโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

(2) คณะกรรมการกลุ่มไม่อุทิศเวลาในการปฏิบัติงานให้แก่กลุ่มโรงเรียน และ

(3) คณะกรรมการกลุ่มต้องทำหน้าที่ปฏิบัติงานทั้งที่โรงเรียน และทำหน้าที่กรรมการกลุ่มด้วย

นอกนั้น พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ

คณะกรรมการกลุ่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณอยู่ในระดับ "มาก" ในทุกเรื่อง

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณตามความคิดเห็นของกรรมการโดยตำแหน่งกับกรรมการจากการเลือกตั้ง พบว่า ปัญหาเรื่องงบประมาณในส่วนที่จะนำมาเป็นค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มยังไม่พอเพียงมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้น พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ปัญหาการปฏิบัติงานด้านวัสดุอุปกรณ์

การปฏิบัติงานด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า เป็นปัญหาในการปฏิบัติงานในระดับ "มาก" ทุกเรื่อง

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการโดยตำแหน่ง กับกรรมการจากการเลือกตั้งเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานด้านวัสดุอุปกรณ์ของคณะกรรมการกลุ่ม พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกเรื่อง

4) ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการจัดการ

คณะกรรมการกลุ่มมีความคิดเห็นว่า ปัญหาด้านการจัดการในเรื่องต่อไปนี้เป็นปัญหาในการปฏิบัติงานในระดับ "มาก" คือ คณะกรรมการกลุ่มไม่มีอำนาจบังคับให้โรงเรียนภายในกลุ่ม ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการกลุ่ม และการนี้เทศก้ากับ ติดตาม การปฏิบัติงานของโรงเรียนภายในกลุ่มยังไม่ทั่วถึง นอกจากนี้ พบว่าเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานในระดับ "น้อย"

ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานด้านการจัดการของคณะกรรมการกลุ่มตามความคิดเห็นของกรรมการโดยตำแหน่งกับกรรมการจากการเลือกตั้ง พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกเรื่อง

5.4.3 แรงจูงใจในการเข้าสู่ตำแหน่งกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้แทนข้าราชการครู

1) ผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าสิ่งที่ เป็นแรงจูงใจในการเข้าสู่ตำแหน่งมาก 5 อันดับแรก เรียงตามลำดับได้แก่

- (1) มีส่วนร่วมในการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียน
- (2) เพื่อปกป้องและรักษาผลประโยชน์ให้แก่ข้าราชการครูภายในกลุ่มโรงเรียน
- (3) เข้าไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน
- (4) เพื่อเข้าไปแก้ปัญหาค่าเงินงานของกลุ่มโรงเรียน และ
- (5) เพื่อเข้าไปคานอำนาจการปฏิบัติงานของกรรมการโดยตำแหน่ง

2) สิ่งที่ผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นว่า เป็นแรงจูงใจในการเข้าสู่ตำแหน่ง น้อย 5 อันดับสุดท้ายเรียงตามลำดับ ได้แก่

- (1) เพื่อสร้างเกียรติยศ ชื่อเสียง ให้แก่ตนเอง และวงศ์ตระกูล
- (2) ไม่ได้ได้รับความยุติธรรมจากคณะกรรมการชุดที่ผ่านมา
- (3) เพื่อให้ได้รับการยกย่องชมเชยจากเพื่อนครู
- (4) เพื่อต้องการได้รับสิทธิพิเศษนอกเหนือจากที่ข้าราชการครูทั่ว ๆ ไปพึงได้รับ

และ

- (5) เพื่อให้ได้รับการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ

5.5 อภิปรายผล

5.5.1 สภาพการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

คณะกรรมการกลุ่มมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่อยู่ในระดับ "มาก" ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากคณะกรรมการกลุ่มเป็นองค์คณะบุคคลที่อยู่ในหน่วยงานระดับปฏิบัติการ กอปรกับระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2534 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มไว้อย่างชัดเจน ผู้ปฏิบัติสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา โดยกำหนดโครงการ คพศ. ขึ้นมา ซึ่งโครงการดังกล่าวนี้เน้นการดำเนินงานโดยใช้ศูนย์วิชาการกลุ่มเป็นหน่วยงานหลักในระดับปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา จึงทำให้ภาพรวมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่ม ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลเนื่องมาจากโครงการดังกล่าว มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์ โกจารย์ศรี (2531) ซึ่งได้วิจัยเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตการศึกษา 9 พบว่า มีการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับ "มาก" เช่นเดียวกัน

จากผลการวิจัย ซึ่งพบว่า "การสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการครูภายในกลุ่มที่มีต่อหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ ซึ่งคณะกรรมการกลุ่มกำหนดขึ้น" มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "น้อย" นั้น น่าจะเป็นเพราะว่าแนวปฏิบัติในการรายงานผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครู เพื่อพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือน ปกติโรงเรียนโดยผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูภายในโรงเรียนนั้น ๆ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการกลุ่มดำเนินการพิจารณาความเหมาะสม เพื่อรายงานต่อหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ดังนั้นอำนาจหน้าที่นี้ คณะกรรมการกลุ่มอาจเห็นว่า เป็นภารกิจที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องกระทำอยู่แล้ว จึงทำให้ผลการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย จากผลการวิจัยของ บัณฑิตย์ มณีพันธุ์ (2536) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา มีปัญหาด้านการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของข้าราชการครู และลูกจ้างประจำภายในกลุ่มโรงเรียนอยู่ในระดับ "ปานกลาง" ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งอาจจะเนื่องมาจากการปฏิบัติงานด้านการสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการครูภายในกลุ่ม ที่มีต่อหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ ซึ่งคณะกรรมการกลุ่มกำหนดขึ้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยก็เป็นได้

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการ

จากการเลือกตั้ง อำนาจหน้าที่ที่พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "น้อย" และกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน คือ "การกำหนดแนวทางปฏิบัติในการติดต่อประสานงานกับศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการนิเทศการเรียนการสอนโรงเรียนภายในกลุ่มไว้อย่างชัดเจน และการสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการครูภายในกลุ่มที่มีต่อหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ ซึ่งคณะกรรมการกลุ่มกำหนดขึ้น" อำนาจหน้าที่ทั้งสองประการดังกล่าวนี้ น่าจะได้รับความสนใจเป็นพิเศษจากผู้ปฏิบัติโดยตรง คือ คณะกรรมการกลุ่มเอง และจากหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไป คือ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หรือสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เป็นต้น เพราะอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาได้ หากยังมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยอยู่เช่นเดิม แนวทางที่หน่วยงานระดับเหนือขึ้นไป ควรใช้ในการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาทั้งสองประการดังกล่าว อาจทำได้โดยจัดให้มีการอบรมเพื่อให้คณะกรรมการกลุ่มและศึกษานิเทศก์อำเภอ มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทการประสานงานทางวิชาการร่วมกัน และ กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ สำหรับให้คณะกรรมการกลุ่มใช้เป็นแนวทางในการประเมินอย่างชัดเจน เป็นต้น

5.5.2 ปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

คณะกรรมการกลุ่ม มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ "มาก" โดยเฉพาะปัญหาการปฏิบัติงานในด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ล้วนเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานในระดับ "มาก" ซึ่งทั้งกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการจากการเลือกตั้งต่างมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในส่วนนี้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่างบประมาณที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้รับนั้น ส่วนใหญ่เป็นงบประมาณด้านเงินเดือนและค่าจ้างประมาณร้อยละ 82 ซึ่งแสดงว่ามีงบประมาณเพียงร้อยละ 18 เท่านั้น ที่นำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการบริหารและสนับสนุน เป็นการแน่นอนว่างบประมาณดังกล่าวย่อมไม่เพียงพอสำหรับหน่วยงานนี้ เพราะมีปริมาณงานที่มาก คือมีโรงเรียนกว่าสามหมื่นโรง ส่วนการจัดหางบประมาณจากภาคเอกชน เพื่อนำมาสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ก็ยังไม่ได้มีการตอบสนองเท่าที่ควร เพราะปัญหาสภาพเศรษฐกิจ รวมทั้งการไม่เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาของภาคเอกชน เนื่องจากคนส่วนใหญ่คิดว่าเป็นภารกิจที่รัฐจะต้องรับผิดชอบในส่วนนี้ นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญฤทธิ์ เพ็ชรวิศิษฐ์ (2529) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการบริหารงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ใช้ภายในกลุ่มโรงเรียนไม่พอเพียง เป็นปัญหาอยู่ในระดับ "ปานกลาง" และ พงษ์ โกจารย์ศรี (2531) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาดำเนิน

งานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตการศึกษา 9 ผลการวิจัย พบว่าปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกกับปัญหาด้านงบประมาณเป็นปัญหาอยู่ในระดับ "มาก"

ดังนั้น การจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น สำหรับกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็น ที่รัฐจะต้องคำนึงถึงเป็นพิเศษในขณะนี้ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกลุ่มก็จะต้องหางบประมาณ สนับสนุนจากภาคเอกชนมาช่วยรัฐอีกทางหนึ่งด้วย เพื่อช่วยให้ระดับของคุณภาพการศึกษากระเตื้อง ขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งแนวคิดนี้ตรงกับผลการวิจัยของ นพดล อินปา (2536) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การ ประเมินการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มโรงเรียนใช้ปัจจัยเบื้องต้นในการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียน ตามที่ได้ รับจัดสรรจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่กลุ่มโรงเรียนก็ยังจำเป็นต้องหาปัจจัยทางด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์จากแหล่งภายนอกมาสนับสนุน จึง จะทำให้งานของกลุ่มโรงเรียนประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.5.3 แรงจูงใจในการเข้าสู่ตำแหน่งกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้แทน ข้าราชการครู

จากผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจในการเข้าสู่ตำแหน่งกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้แทนข้าราชการครูในระดับมาก 5 ประการเรียงตามลำดับ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียน
- 2) เพื่อปกป้องและรักษาผลประโยชน์ให้แก่ข้าราชการครูภายในกลุ่มโรงเรียน
- 3) เพื่อไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน
- 4) เพื่อเข้าไปแก้ปัญหาการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน และ
- 5) เพื่อเข้าไปคานอำนาจการปฏิบัติงานของกรรมการโดยตำแหน่ง

จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่แรงจูงใจเหล่านี้ล้วนเป็นความต้องการในระดับสูง คือเป็นความต้องการในขั้นที่จะมีฐานะเด่นในสังคม และขั้นต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดตาม ทฤษฎีการจูงใจของ Maslow จะเน้นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ประถมศึกษา จึงควรจัดหาปัจจัยเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้แทนข้าราชการครูดังกล่าว โดยการยกย่องชมเชยหรือมอบเกียรติบัตร เป็นต้น ในฐานะที่บุคคลเหล่านี้เข้ามาปฏิบัติงานเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยตรง

ส่วนแรงจูงใจในเรื่อง "เพื่อให้ได้รับการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ และ เพื่อต้องการได้รับสิทธิพิเศษนอกเหนือจากที่ข้าราชการครูทั่ว ๆ ไปพึงได้รับ "เป็นแรงจูงใจในการ เข้าสู่ตำแหน่งกรรมการกลุ่มในระดับ "น้อยที่สุด" นั้น เป็นเพราะว่าบุคคลกลุ่มดังกล่าว เมื่อเขามีความต้องการอยู่ในระดับสูง ความต้องการในระดับต่ำเหล่านี้ย่อมได้รับการตอบสนอง

มาอย่างพอเพียงแล้ว จึงไม่เป็นแรงจูงใจของบุคคลเหล่านี้อีกต่อไป แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยเบื้องต้นเหล่านี้ ก็จะสามารถเสียมิได้ เพราะเป็นปัจจัยจำเป็น (Hygiene factors) ตามทฤษฎีการจูงใจของ Herzberg ฉะนั้นการให้ความสนใจด้านค่าตอบแทนแก่ผู้แทนข้าราชการครู ในคณะกรรมการกลุ่มจึงยังเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องคำนึงถึงอยู่เช่นเดิม

5.6 ข้อเสนอแนะ

5.6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

- 1) ควรเสนอให้คณะกรรมการกลุ่ม มีอำนาจในการบังคับบัญชาข้าราชการครูภายในกลุ่มโรงเรียน โดยปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2534 ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
- 2) ควรจัดสรรงบประมาณด้านการบริหาร และสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนให้เหมาะสม และทันเวลา
- 3) ควรจัดทำหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับคณะกรรมการกลุ่ม

5.6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น

- 1) ควรจัดประชุมอบรมคณะกรรมการกลุ่ม และศึกษานิเทศก์อำเภอ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในการประสานการดำเนินงาน เกี่ยวกับการนิเทศการเรียนการสอนโรงเรียนภายในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 2) ควรจัดให้มีการยกย่องชมเชย มอบประกาศเกียรติคุณบัตร และการจัดแสดงผลงานของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการกลุ่ม ซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งครบวาระ

5.6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น
- 2) ควรศึกษาเกี่ยวกับการประเมินการดำเนินงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น
- 3) ควรศึกษารูปแบบการดำเนินงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับรางวัลกลุ่มโรงเรียนดีเด่น
- 4) ควรศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น